

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	20

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM BULGULARI	7

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4

KISALTMALAR

- AFAD** : Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
- OSB** : Organize Sanayi Bölgesi
- TAGEM** : Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
- TKYS** : Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi
- AŞ** : Anonim Şirket

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması
2. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Doğruyu Yansıtmaması
3. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Bilimsel Araştırma Projelerinin Öngörülen Sürede Tamamlanmaması
2. Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Alımı Yapılan Taşınırın Proje Sonunda Takibinin Yapılmaması
3. Parasal Limitler Dahilindeki Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması
4. Teknik Şartnamede Belirlenen Şartların Yerine Getirilmesinin Takip Edilmemesi
5. Kanunda Sayılan İstisnalar Dışında Dolu Kadroya Görevlendirme Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Akdeniz Üniversitesi de Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 20 Temmuz 1982 tarihli ve 17760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 21'inci maddesi ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Akdeniz Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve

müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 24 fakülte, 3 yüksekokul, 7 enstitü, 12 meslek yüksekokulu ve 62 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 7.305'tir. Ayrıca Üniversitede 50 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	557	114	671
Doçent	308	91	399
Doktor öğretim üyesi	464	207	671
Öğretim görevlisi	655	67	722
Araştırma görevlisi	809	256	1.065
Toplam	2.793	735	3.528

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel İdari	679	301	980
Sağlık	663	326	989
Avukatlık	4	2	6
Eğitim-Öğretim	4	0	4
Teknik	180	41	221
Yardımcı	106	67	173
Din	1	0	1
Sözleşmeli	668	234	902
İşçi	2.207		2.207
Toplam	4.512	971	5.483

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Akdeniz Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.054.602.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 568.751.272,22 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.623.353.272,22 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %92,19'u olan 1.496.572.984,98 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımının ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	1.019.499.072,00	997.860.388,54	97,88
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	161.794.573,00	153.665.128,53	94,98
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	176.063.947,22	161.943.969,68	91,98
05 Cari Transferler	85.500.680,00	84.765.541,80	99,14
06 Sermaye Giderleri	180.495.000,00	98.337.956,43	54,48
Toplam	1.623.353.272,22	1.496.572.984,98	92,19

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.496.572.984,98 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %92,19'u kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.019.499.072,00 TL ödeneğin 997.860.388,54 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 161.794.573,00 TL ödeneğin 153.665.128,53 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 176.063.947,22 TL ödeneğin 161.943.969,68 TL'si, cari transferlerde 85.500.680,00 TL ödeneğin 84.765.541,80 TL'si, sermaye giderlerinde 180.495.000,00 TL ödeneğin 98.337.956,43 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, TAGEM ve AFAD destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 42.077.448,39 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.054.602.000 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 1.472.160.340,62 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	31.430.000,00	59.528.456,24	189,40
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	992.866.000,00	1.348.434.216,75	135,81
Diğer Gelirler	30.306.000,00	65.729.758,36	216,89
Toplam	1.054.602.000,00	1.473.692.431,35	139,74
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	1.532.090,73	
Net Toplam	1.054.602.000,00	1.472.160.340,62	139,59

2022 yılında net 1.472.160.340,62 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.640.365.516,36 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 2.622.012,89 TL ve faaliyet gideri 1.495.489.394,71 TL olan Üniversite, 2022 yılını 142.254.108,76 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 1.014.568.342,49 TL, gider toplamı 1.499.037.660,31 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 484.469.317,82 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin 2022 yılı gelir toplamı 76.101.671,73 TL, gider toplamı 70.136.821,55 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 5.964.850,18 TL kar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 30.04.2004 tarih ve 25448 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/7127 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Antalya Teknokent Yönetici ve İşletici AŞ ile 20.01.2018 tarih ve 30307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2017/11141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Antalya OSB Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ’nin ortağıdır.

Antalya Teknokent Yönetici ve İşletici AŞ’nin kuruluş sermayesi 4.300.000 TL olup Üniversitenin %46,51 oranında ortaklığı bulunmaktadır. Üniversite, Antalya OSB Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ’ye ise 207.000 TL sermaye ile %0,5 oranında ortaktır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin

katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ve disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası ile hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. Performans programı, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare, iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. Yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunların farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi çıkarılmamıştır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile yapılan düzenlemelerin makul güvence sağladığı değerlendirildiğinden ek bir yönerge düzenlenmesine ihtiyaç duyulmadığı belirtilmiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu, içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 7 (Yedi) iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 5 (Beş)'i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Akdeniz Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması

Üniversitenin taşınmaz kiralamalarının, bir yıldan fazla süreli kiralama işlemi olmasına ve kira bedelinin yıllık veya üç aylık döneminin peşin alınmasına rağmen dönem ayırıcı hesaplar olan 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler

Hesabına ilişkin açıklamaların yapıldığı 296'ncı maddesinde; gelecek aylara ait gelirler hesabının içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yine bu hesabın işleyişinin açıklandığı 298'inci maddesinde; peşin tahsil edilen gelirlerin içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının bu hesaba; içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak; tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç, diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümleri uyarınca kira bedellerinin peşin tahsil edildiği durumlarda; o yılı ilgilendiren kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, gelecek yılı ilgilendiren tutarların ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, yıllık veya üç aylık tahsil edilen kira gelirlerinin gelecek yıla ait olan bölümünün 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda, gelecek aylara ait olan bölümünün ise 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'nda takip edilmediği ve doğrudan gelir hesaplarında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Dönem ayırıcı nitelikteki 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nın kullanılmaması, peşin tahsil edilen gelirlerin yalnızca tahsil olduğu yılın gelirleri ve faaliyet sonuçlarına yansıtılmasına ancak ilgili olduğu dönemin gelirleri ve faaliyet sonuçları ile ilişkilendirilmemesine, dolayısıyla söz konusu dönemlerin faaliyet sonuçlarının mali tablolarda hatalı bilgi sunmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak peşin tahsil edilen kira bedellerinin ilgili faaliyet dönemi geliri olarak mali tablolarda yer alması için dönem ayırıcı hesapların kullanılması gerekmektedir.

BULGU 2: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Doğruyu Yansıtması

Kamu idaresince yürütülen hurda işlemleri incelendiğinde hem yıl içinde hurdaya ayrılan bazı taşınırların ilgili hesaplarda takip edilmediği hem de hurdaya ayrılarak satışı yapılan taşınırların kayıtlardan düşülmediği anlaşılmıştır.

A- Hurdaya Ayrılan Bazı Taşınırların Kayıtlı Değerleri Üzerinden İlgili Hesaplara Kaydedilmemesi

Kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelenler ile kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılması gerekirken aktarılmadığı ve kayıtlardan çıkarıldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 178 ve 182'nci maddelerine istinaden; kırılma, eskime ve ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle tesis, makine ve cihaz olma vasfı ortadan kalkan tesis, makine ve cihazlar ile demirbaşların kayıtlı değerleri üzerinden ilgisine göre 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı veya 255 Demirbaşlar Hesabına alacak, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç; bu varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelenmelerde; kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak hale gelenler ile kullanılma olanağını yitiren toplam 2.812.001,31 TL kayıtlı değeri olan maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılmadan kayıtlardan çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Maddi duran varlıklardan çıkarılan malzemelerin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmemesi bu hesaplarda 2.812.001,31 TL'lik hataya sebep olmuştur.

B- Hurdaya Ayrılarak Satışı Yapılan Taşınırların Kayıtlardan Düşülmemesi

Kamu idaresince hurdaya ayrılarak satışı yapılan taşınırların kayıtlardan düşülmediği görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim

Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 214'üncü maddesinde, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabının çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 215'inci maddesinde, kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı'na borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in 215'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında kayıtlı stok ve varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların, bir taraftan kayıtlı değeriyle 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabı'na alacak, satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabı'na borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabı'na alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabı'na borç kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, çeşitli nedenlerle kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na aktarılacağı, bunların satılmak suretiyle kayıtlarından çıkarılmasında ise bahsi geçen hesabın alacak çalıştırılacağı, karşılığında ise ilgili hesaplara borç kaydının yapılacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Kamu İdaresi tarafından 2022 yılı içerisinde 80.080 kg hurdanın 138.360,28 TL karşılığında satılmasına rağmen satış sonucu elde edilen tutarın sadece gelir kaydının yapıldığı, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ve 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabından çıkış kayıtlarının ise yapılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, Üniversitenin 2022 yılı bilançosunun aktif tarafında kayıtlı duran varlıkları içerisinde satışı yapılarak elden çıkarılanlar bulunduğu halde bunların halen varlık olarak gözükmeye devam ettiği anlaşılmıştır.

Ayrıca Hurda malzemelerin kaydının yapıldığı 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı bilançoda 27.636.301,66 TL gözükmektedir. Bunun sebebi ise Kamu

İdaresi tarafından geçmiş yıllarda da satılan hurda malzemelerin söz konusu hesaplardan çıkışlarının yapılmamasıdır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususların düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanılacağı ifade edilmiştir.

Bu itibarla mali tabloların tam ve doğru bilgi üretebilmesi için İdarenin satılmak suretiyle herhangi bir tasarruf imkânı kalmamış olan taşınırları muhasebe kayıtlarından çıkarması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Üniversitede 2022 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 329.823,74 TL'nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; bilançoda 252 Binalar

Hesabında eksik, 630 Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazla gösterime neden olunmuştur.

Sonuç olarak; taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

Söz konusu tespit, kurum tarafından 02.06.2023 tarih ve 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9733, 9734 ve 9735 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bilimsel Araştırma Projelerinin Öngörülen Sürede Tamamlanmaması

Üniversite tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinden bazılarının mevzuatta belirtilen süre içerisinde sonuçlandırılmadığı tespit edilmiştir.

26.11.2016 tarih ve 29900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik" in "Proje süresi ve bütçesi" başlıklı 9’uncu maddesinde; projelerin komisyon tarafından onaylanan çalışma takvimine ve bütçe planına uygun olarak yürütülmesinin esas olduğu, ancak, gerekli hallerde proje yürütücüsünün talebi, komisyonun kararı ile projeler için ek süre ve ilave bütçe verilebileceği, tez projeleri hariç, bilimsel araştırma projelerinin ek süreler dâhil en çok otuz altı ay içerisinde tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nin "Proje içeriğinde düzeltme, yürütücü değiştirme veya proje iptali" başlıklı 21'inci maddesinde ise; projelerin, teklifte öngörülen gelişmeyi göstermemesi ve ara raporun ve sonuç raporunun sunulmaması veya reddedilmesi hallerinde projenin iptal edilmesine karar verilebileceği düzenlenmiştir.

Ancak, üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri Biriminin verileri incelendiğinde; 94 projenin süresi sona ermesine rağmen sonuçlandırılmadığı ve bu projelerin bazılarının süresinin 2016, 2017 ve 2018 yıllarında sona erdiği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla; söz konusu 94 projenin sonuçlandırılmasına yönelik işlem tesis edilmesi ve bu doğrultuda ilgili Yönerge'de belirtilen yaptırımın uygulanması gerekmektedir.

BULGU 2: Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Alımı Yapılan Taşınırların Proje Sonunda Takibinin Yapılmaması

Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamında proje yürütücüsüne teslim edilen taşınırların, projeler tamamlandıktan sonra takibinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in "Muhasebeleştirme işlemleri ve belgeleri" başlıklı 15'inci maddesinde, satın alınan taşınır malların Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince taşınır işlem fişi düzenlenerek yükseköğretim kurumu envanter kayıtlarına alınacağı, bu kapsamda edinilen dayanıklı taşınırların bunları kullanacak proje yürütücüsüne ya da belirleyeceği kişiye taşınır teslim belgesi ile teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nin "Diğer Hususlar" başlıklı 28'inci maddesinde ise; projeler için Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'nce sağlanan makine, teçhizat ve donanımları, ilgili proje tamamlanıncaya kadar proje yürütücülerinin kontrol ve kullanımında olduğu; bunların korunmasından, bakım ve onarımından proje yürütücülerinin sorumlu olduğu ve tamamlanan projelere ait özellik arz eden makine ve teçhizatların ise ihtiyaç duyan Akdeniz Üniversitesi araştırmacılarının kullanımına açık olduğu düzenlenmiştir.

Yönerge'de tamamlanan projelere ait özellik arz eden makine ve teçhizatların diğer araştırmacıların kullanımına açık olduğu ifade edilmişse de projeler tamamlandıktan sonra yürütücüden nasıl teslim alınacağı, hangi belgelerin düzenleneceği, başka birimlere veya projelere nasıl devredileceği ve müeyyidenin ne olacağı konusunda düzenlemelere yer verilmemiştir.

Diğer taraftan; Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi kayıtları üzerinde yapılan incelemede, bilimsel araştırma projeleri kapsamında alımı yapılan taşınırların proje sonunda proje yürütücülerinin uhdelelerinde görüldüğü ancak söz konusu taşınırların mevcut durumu ile ilgili takibin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla; Üniversitede söz konusu projeler kapsamında alınan taşınırların çoğunluğunun proje sona ermesine rağmen yürütücülerinin tasarrufunda bırakıldığı ve takibinin yapılmadığı anlaşıldığından mal yönetiminde verimlilik ve tutumluluk ilkesine uygun taşınır kullanımının sağlanması için çalışma başlatılması gerekmektedir.

BULGU 3: Parasal Limitler Dahilindeki Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

Üniversite tarafından yapılan hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan hizmet harcamalarının 2022 yılı toplamı Üniversitenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aşmasına karşın Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'ci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in Genel Esaslar başlıklı 4'üncü maddesinin 3'üncü bendinde; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranı hesaplanacağı düzenlenmiştir.

Üniversitenin 2022 yılı bütçesine hizmet alımları için toplam 8.549.671,00 TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri çerçevesinde hizmet alımları için parasal limitlere tabi toplam 2.104.176,28 TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının, bu alımlar için bütçeye konulan ödeneğin %10'unu aştığı ve Kamu İhale Kurumundan da izin alınmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının

Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 4: Teknik Şartnamede Belirlenen Şartların Yerine Getirilmesinin Takip Edilmemesi

Üniversite tarafından ihale edilen bazı hizmet alım işlerinde teknik şartnamede düzenlenen şartların yüklenici tarafından yerine getirilmediği ancak buna yönelik olarak herhangi bir işlem tesis edilmediği anlaşılmıştır.

Örnek olarak seçilen Antalya'nın ilçelerinde bulunan Fakülte, Yüksekokul, Meslek Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Taşımali Öğle Yemeği Hizmeti Alımı İşinde ihale dokümanının parçası olan teknik şartnamenin Personel bölümünün 6'ncı maddesinde; yüklenicinin çalıştırdığı personelin kimliklerini ve görevlerini gösteren liste ile personelin sabıka kaydı ile sağlık raporlarını işe başlamadan önce İdare'ye teslim edeceği, personelin giriş çıkışlarındaki değişikliklerin de İdare'ye bildirileceği, yüklenicinin çalıştırdığı işçilerin Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgili belgeleri (aylık bildirge, bordro, sigorta primleri belgesi vb) ayın bitiminde İdare'ye ibraz edeceği düzenlenmiştir. Ayrıca söz konusu işe ait sözleşmenin "Sözleşmeye aykırılık halleri, cezalar ve sözleşmenin feshi" başlıklı 16'ncı maddesinde, işin tekrar eden kısımlarının teknik şartname, idari şartname ve sözleşmeye uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde öncelikle ihtar yapılacağı akabinde ise sözleşme bedelinin %1'i oranında ceza kesintisi yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; yüklenicinin, kendisine bildirim yükümlülüğü doğuran söz konusu şartları yerine getirmemesine rağmen Üniversite tarafından herhangi bir işlem tesis edilmediği ve bu anlamda teknik şartnamede belirlenen şartların takip edilmediği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, ihale dokümanında belirlenen şartların yüklenici tarafından yerine getirilip getirilmediği hususunun sözleşme süresi içerisinde takip edilmesi ve bu şartların yerine getirilmediği durumlarda ihale dokümanında yer alan yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

BULGU 5: Kanunda Sayılan İstisnalar Dışında Dolu Kadroya Görevlendirme Yapılması

Üniversitede dolu olan genel sekreter yardımcılığı, daire başkanlığı, şube müdürlüğü ve fakülte sekreterliği kadrolarına 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda sayılan istisnalar dışında görevlendirme yapıldığı tespit edilmiştir.

657 sayılı Kanun'un "Vekâlet görevi ve aylık verilmesinin şartları" başlıklı 86'ncı maddesinde; memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine, kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği belirtilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13'üncü maddesinin görev, yetki ve sorumlulukları düzenleyen (b) fıkrasının 4'üncü bendine göre ise rektörün; gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirme veya bunlara yeni görevler verme yetkisi bulunmaktadır.

Ancak, Üniversitede genel sekreter yardımcılığı, daire başkanlığı, şube müdürlüğü, fakülte sekreterliği kadrolarına usulüne göre atanmış personelin asıl kadrosu dışında çalıştırıldığı ve bu personelin kadro görevlerinin ise yine görevlendirme ile başka personel tarafından yürütüldüğü tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde dolu kadro, kadronun halen başka bir memur tarafından kullanılıyor olması haline işaret etmekte olup dolu kadroya vekâlet ancak kadroda bulunan memurun kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işinden geçici olarak ayrılması halinde mümkündür.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; dolu kadroya 657 sayılı Kanun'da sayılan istisnalar dışında görevlendirme yapılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	20
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	22
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	23
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	23
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	24
6.	DENETİM BULGULARI	24

KISALTMALAR

BAP : Bilimsel Araştırma Projeleri

EKAP : Elektronik Kamu Alımları Platformu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversite Mali Tablolarında Takip Edilen Ödenmiş Sermayenin Aynı Zamanda Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Hesaplarında İzlenmesi
2. Dava Aşamasındaki Alacakların Şüpheli Alacak Hesaplarında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Hastane Oto Yıkama ve Otopark Yerleri Kiralanması İşinin Şartnamesinde Rekabeti Engelleyici Hükümlerin Bulunması
2. Doğrudan Temin Kayıt Formunun Doldurulmaması ve Elektronik Kamu Alımları Platformu Üzerinde Kayıt Altına Alınmaması
3. Satılan Mal ve Hizmetler Karşılığında Tahsil Edilen Tutarların Gelir Kaydedilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 02.09.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, halen söz konusu Yönetmelik'i yürürlükten kaldıran ve 09.02.2021 tarih ve 31390 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik uyarınca faaliyetlerini yürütmektedir.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 5'inci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, danışmanlık ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak, seminer, konferans ve sempozyumlar düzenlemek.

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak.

c) Üniversite bünyesindeki bütün fakülte, enstitü, yüksekokul, bölüm, merkez ve rektörlüğe bağlı diğer birimlerde, bu birimlerin görev, yetki ve ilgi alanlarına giren bilimsel faaliyetler ile bu birimlerin olağan çalışma düzeni içinde tüm mal ve hizmetleri üretmek.

ç) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil, araştırma ve uygulama yapmak ve rapor düzenlemek.

d) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız geçici kuruluşları işletmek.

e) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi ve organizasyonu, danışmanlık, eğitim organizasyonu, bakım-onarım yapmak ve bunlara ilişkin raporları hazırlamak.

f) Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek.

g) Açılmış veya açılacak her türlü hizmet amaçlı işletmelerin faaliyetlerini yürütmek ve bu kapsamda yiyecek, içecek, konaklama ve benzeri hizmetler vermek

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve

süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 43’tür.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 283 idari memur ve 1582 sürekli işçi hizmet vermektedir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 8 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden Hastane bütçesine 6.802.000 TL tutarında ödenek aktarımı yapılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 1.218.207.962,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider bütçesi 1.219.529.561,00 TL’ye, gelir bütçesi ise 1.219.529.561,00 TL’ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 1.521.051.730,72 TL bütçe giderine karşılık 932.983.294,55 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 1.014.568.342,49 TL gelir elde edilmiş, 1.499.037.660,31 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 484.469.317,82 TL zarar ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Mali Tablolarında Takip Edilen Ödenmiş Sermayenin Aynı Zamanda Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Hesaplarında İzlenmesi

Antalya Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ ile Akdeniz Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi AŞ'ye yatırılan nakdi nitelikteki sermayenin hem Üniversite hem Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü mali tablolarında takip edildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 159'uncu maddesinde 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede; Antalya OSB Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ'ye 207.000,00 TL ve Akdeniz Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi AŞ'ye 75.000,00 TL olmak üzere toplam 282.000,00 TL tutarındaki sermaye transferinin hem Üniversite hem de Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün mali tablolarında izlendiği ve bu çerçevede mükerrer işlem tesis edildiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla; Antalya OSB Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ ile Akdeniz

Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi AŞ'ye Üniversite tarafından ortak olduğu için yapılan sermaye transferlerinin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün mali tablolarında izlenmemesi gerekmektedir.

Söz konusu tespit, kurum tarafından 31.05.2023 tarih ve 226 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

BULGU 2: Dava Aşamasındaki Alacakların Şüpheli Alacak Hesaplarında İzlenmemesi

Akdeniz Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezinin (Hastane) dava aşamasındaki alacaklarının ilgili şüpheli alacak hesaplarında takip edilmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 109'uncu maddesinde; şüpheli ticari alacaklar hesabının, işletmelerin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış alacakların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 138 Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 121'inci maddesinde; şüpheli diğer alacaklar hesabının, ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi birkaç defa uzatılmış veya yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış diğer alacakların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Hukuk Müşavirliği tarafından takibi yapılan, Hastanenin dava aşamasındaki 741.466,01 TL ticari işletme alacağının şüpheli ticari alacaklar hesabına, yine dava aşamasındaki 1.754.078,55 TL ticari olmayan alacağının ise şüpheli diğer alacaklar hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar uyarınca dava aşamasında olan alacakların ilgisine göre 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına veya 138 Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Dava aşamasında olan alacakların ilgili hesaplarda izlenmemesi sebebiyle 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı mali tablolarda 741.466,01 TL, 138 Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabı ise 1.754.078,55 TL eksik görünmektedir.

Söz konusu tespit, kurum tarafından 31.05.2023 tarih ve 10764 ve 10765 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hastane Oto Yıkama ve Otopark Yerleri Kiralanması İşinin Şartnamesinde Rekabeti Engelleyici Hükümlerin Bulunması

Akdeniz Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi (Hastane) tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 45'inci maddesine göre ihale edilen Hastane Oto Yıkama ve Otopark Yerleri Kiralanması İşinin şartnamesinde rekabeti engelleyici hükümler bulunduğu görülmüştür.

Söz konusu kiralama işine ait şartnamenin "İhale Dosyasında Bulunması Gereken ve Komisyona Sunulacak Belgeler" bölümünün 4'üncü maddesinde isteklilerin muhammen bedelin %30'u oranında geçici teminatın yatırıldığına dair belgeyi; 12'nci maddesinde ise aralıksız 15 yıl üniversite hastanelerinde otopark işletmeciliği yaptığına ilişkin iş deneyim belgesini sunması ve söz konusu iş deneyim belgesinin tutarının ise muhammen bedelin en az %50'si oranında olması gerektiği düzenlenmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "Geçici teminat" başlıklı 25'inci maddesinde; isteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3'ü oranında geçici teminat alınacağı düzenlenmiştir. Diğer taraftan, "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde ise Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu hüküm altına alınmıştır.

Rektörlük Makamı'nın 29.09.2022 tarihli olurları ile 3 yıl süre ile kiraya verilmesi uygun görülen oto yıkama ve otopark yerleri için Antalya Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı Gayrimenkul Değerlendirme Uzmanı tarafından hazırlanan raporlar sonucunda tahmini bedel belirlenmiş, ihale dokümanını yedi istekli satın almış, 12.10.2022 tarihli ihaleye ise bir istekli katılmıştır. Tahmin edilen bedel üzerinden açık artırma yapılmış ve 9'uncu tur sonucunda isteklinin verdiği son teklif uygun görülerek ihale sonuçlandırılmıştır.

Yapılan incelemede, kiralama işinin ihale edildiği tüzel kişinin 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre kurulduğu ve 2005 yılından itibaren Hastane'nin otopark ve oto yıkama yerlerinde kiracı olarak faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

Söz konusu kooperatifin Ana Sözleşmesi incelendiğinde; kooperatifin, ortaklarının ve diğer kişilerin özellikle mesleki ihtiyaçlarını, eğitim, öğretim ve araştırma gereksinimlerini karşılamak için özel eğitim kurumları açmak, işletmek, araştırma ve incelemelere imkân sağlamak amacıyla kurulduğu anlaşılmıştır. Ana Sözleşmede kooperatifin bu amacını gerçekleştirmek için çeşitli düzeyde eğitim kurumları açabileceği, özel kurslar düzenleyebileceği, özel öğrenci yurtları ve öğrenci misafirhaneleri kurabileceği ve bu kurumların işletmesini doğrudan ya da dolaylı olarak üstlenebileceği, kiralayabileceği ve kiraya verebileceği, her tür okulun giriş sınavına hazırlık için dersaneler ve kurslar açabileceği, amaçları doğrultusunda gelir temin etmek için kantin, lokal, sosyal tesis, otopark gibi tesisleri inşa edebileceği ya da ettirebileceği, kiralayabileceği, kiraya verebileceği, işletebileceği, işlettirebileceği, var olanlara ortak olabileceği, ortaklarının ve ilişkili olacağı eğitim kurumlarında görevli çalışanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için eğitim bursları ile faizli ya da faizsiz krediler verebileceği, amaç ve konusu ile ilgili olarak imalat, ithalat ve ihracat yapabileceği ve gerektiğinde sahibi olduğu ve olacağı tüm gayrimenkulleri satabileceği düzenlenmiştir.

İlgili kooperatifin amacı ve amacını gerçekleştirmek için yürüteceği faaliyetlere bakıldığında; bunların doğrudan Üniversitenin ya da Hastanenin geliştirilmesi veya öğrenim gören öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik olmadığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu kooperatifin 2005 yılından itibaren Hastane'nin otopark ve oto yıkama yerlerini kiracı olarak işlettiği dikkate alındığında; ihaleye katılabilmek için ilgili ihale dokümanında yer alan 15 yıl boyunca kesintisiz olarak üniversite hastanelerinde otopark işletmeciliği yapma şartı ile 2886 sayılı Kanun'daki geçici teminata ilişkin düzenlemeye aykırı hareket edilerek; şartnameye, tahmin edilen bedelin %30'u oranında geçici teminat alınmasına yönelik hüküm konulması rekabeti engelleyici düzenlemeler olarak değerlendirilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından 2886 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak tüm kiralama ihalelerinde kanunun temel ilkelerine uyularak ihale dokümanında rekabeti engelleyecek düzenlemelere yer verilmemesi hususunda gerekli özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla; 2886 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak ihalelerde Kanun'un temel ilkelerine uyularak ihale dokümanında rekabeti engelleyici düzenlemelere yer verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 2: Doğrudan Temin Kayıt Formunun Doldurulmaması ve Elektronik Kamu Alımları Platformu Üzerinde Kayıt Altına Alınmaması

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar için Doğrudan Temin Kayıt Formu doldurulmadığı ve Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinde kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak diğer işlemleri düzenleyen 30'uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının 2 numaralı bendinde doğrudan temin yoluyla yapılan alımların takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınacağı hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede, Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin bazı birimlerince doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımlarda yukarıda aktarılan Tebliğ düzenlemesine riayet edilmediği ve söz konusu alımların EKAP üzerinden kayıt altına alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla; mevzuat hükümlerinin yerine getirilmesi ve Üniversitede uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, tüm birimlerin doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirdiği alımları "Doğrudan Temin Kayıt Formu"nu doldurarak EKAP üzerinden kayıt altına alması gerekmektedir.

BULGU 3: Satılan Mal ve Hizmetler Karşılığında Tahsil Edilen Tutarların Gelir Kaydedilmemesi

Döner sermaye işletme birimlerince fatura düzenlenmeksizin satılan mal ve hizmetler karşılığında tahsil edilen tutarların emanet hesapta izlendiği ve gelir kaydedilmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe İşletmeleri Yönetmeliği'nin 273'üncü maddesinde 336 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabının, ticari olmayıp öğrenci hakkı, kira borçları, faiz borçları, mahiyeti tespit edilemeyen tutarlar ile emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarlar gibi çeşitli borçların izlenmesi amacıyla kullanılacağı düzenlenmiştir.

Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün muhasebe kayıtları üzerinde yapılan incelemede; 336.08-Mahiyeti tespit edilemeyen tutarlar hesabında 31.12.2022 tarihi itibarıyla 8.676.899,12 TL tutarında alacak kalanı bulunduğu, bu meblağın ilgili birimlerce satılan mal ve hizmetler karşılığında tahsil edilen ancak gelir kaydedilmeyen tutarlardan oluştuğu ayrıca bu satışlar için fatura düzenlenmediği tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 229'uncu maddesinde fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış; 231'inci maddesinde ise faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği ve bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; ilgili döner sermaye birimleri tarafından, 2013 yılından başlamak üzere, 8.676.899,12 TL tutarındaki mal veya hizmet satışı için fatura düzenlenmediği ve bu çerçevede 213 sayılı Kanun'da belirtilen fatura düzenlenmesine ilişkin hükümlere uyulmadığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan; 8.676.899,12 TL tutarındaki mal veya hizmet satışı gelir kaydedilmediğinden bu tutar üzerinden hazine payı ve BAP payı da eksik hesaplanmıştır.

Sonuç olarak; 8.676.899,12 TL tutarındaki mal veya hizmet satışına ilişkin fatura düzenlenmemiş, gelir kaydı yapılmamış ve bu tutar üzerinden kesilmesi gereken hazine payı ve BAP payı eksik hesaplanmıştır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu satışlar dolayısıyla tahsil edilen tutarların gelir kaydedilerek mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesinin sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>